

A Kúria a dr. Róth Miklós ügyvéd által képviselt I.r., II.r. felpereseknek a dr. Törös Judit ügyvéd által képviselt alperes ellen rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei, valamint titoktartási nyilatkozat érvénytelenségének megállapítása iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 1.M.3730/2010. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 55.Mf.638.559/2012/7. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2014. szeptember 24. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 55.Mf.638.559/2012/7. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a titoktartási nyilatkozat érvénytelensége tárgyában a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 1.M.3730/2010/33. számú ítéletében hozott keresetet elutasító rendelkezést helybenhagyja, míg a rendkívüli felmondás jogellenessége tárgyában a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

Kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg a titoktartási megállapodás érvénytelensége iránti kereset vonatkozásában az alperesnek fejenként 40.000 (negyvenezer) forint és 10.800 (tízezer-nyolcszáz) forint áfa együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget, az államnak pedig - felhívásra - 104.000 (egyszáznégyezer) forint együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket.

A rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása iránti kereset tárgyában a felülvizsgálati eljárási illetéket az I.r. felperes tekintetében 420.000 (négy száz húsz ezer) forintban, a II.r. felperes tekintetében 276.000 (kettő száz hetven hater) forintban, az I.r. felperes felülvizsgálati eljárási költségét 40.000 (negyvenezer) forintban, a II.r. felperesét 25.000 (huszonöt ezer) forintban, az alperesét 60.000 (hatvan ezer) forintban és 16.200 (tizenhat ezer-kettő száz) forint áfában állapítja meg.

I n d o k o l á s

A felperesek keresete az alperes által 2010. július 19-én közölt rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítására és jogkövetkezményként a munkaviszonyuk 2009. augusztus 10-ével I.r. felperes esetében munkavállalói felmondás, a II.r. felperes esetében közös megegyezés jogcímével történő megszüntetésének megállapítására, az általuk 2010. július 19-én aláírt titoktartási nyilatkozat érvénytelenségének megállapítására irányult.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 1.M.3730/2010/33. számú ítéletével a kereseteket elutasította. Kötelezte a felpereseket az alperes javára perköltség, és az állam javára kereseti illeték megfizetésére.

A megállapított tényállás szerint az I.r. felperes az ad-hoc

kutatási portfólióért felelős üzletág igazgató-helyettese, a II.r. felperes nemzetközi üzletfejlesztési igazgató munkakörben állt az alperes alkalmazásában.

A munkaszerződésük 11. pontja rögzítette, hogy kötelesek a munkájuk során tudomásukra jutott, a munkáltatóra, illetőleg a tevékenységére vonatkozó információkat, adatokat, véleményt, továbbá a munkakör betöltésével összefüggésben tudomásukra jutott minden adatot, amelynek közlése a munkáltatóra vagy más személyre hátrányos következménnyel járna, titokként kezelni és megőrizni. Azokat saját, vagy harmadik személy érdekében nem használhatják fel, harmadik személy tudomására nem hozhatják. A titoktartási kötelezettség a munkaviszony megszűnése után is köti őket.

Az I.r. felperes munkaköri feladatként, a II.r. felperes a kérelmére vett részt az alperes új módszerű olvasottságmérési projektjében, amellyel az alperes 2010. év őszén akart színre lépni tekintettel arra, hogy 2010. március végén elveszítette a hivatalos olvasottságmérési tendert.

Az I.r. felperes 2010. július 8-án munkavállalói rendes felmondást nyújtott be 2010. augusztus 9-ével, a II.r. felperes pedig e napon kezdeményezte a munkaviszonya közös megegyezéssel történő megszüntetését. Ezt követően a munkáltató informatikai rendszergazdája észlelte, hogy az alperes serverén adattörlések történtek.

Az adatok helyreállítását követően, 2010. július 19-én az alperes rendkívüli felmondást közölt a felperesekkel. Eszerint az elmúlt fél-, háromnegyed évben szisztematikusan készültek arra, hogy saját későbbi közös gazdasági céljaikat megvalósíthassák oly módon, hogy ehhez bázisként a munkáltató szerződéseit, adatait, információit, ügyfélkapcsolatait használhassák. Cselekményükkel súlyosan sértették a munkáltató gazdasági érdekét, illetve az üzleti titoksértést büntetőjogi következmények megállapíthatóságára lehetőséget adó módon valósították meg. A felperesek előkészületeinek szándéka a konkurens K.M-hez való csatlakozás, illetve annak vezető pozíciójába való kerülés okán az volt, hogy a jelenlegi munkáltató projektjeit, vagy azok egy részét az új cégükbe átviszik.

A rendkívüli felmondás közlésére egy meghallgatás keretében került sor, amelyre a felperesek nem számítottak. A közlést megelőzően az alperes a felperesek elé tárta valamennyi, velük szemben felhozott kifogást tartalmazó dokumentumot, amelyeket a rendkívüli felmondásban is felsorolt. A megbeszélésen a munkáltatói jogkörgyakorlón kívül az alperes kutatási igazgatója, és a két jogi képviselője is jelen volt.

A rendkívüli felmondás közlését követően a megbeszélésen az alperes egy titoktartási nyilatkozatot is aláíratott a felperesekkel. Ebben szerepelt, miszerint tudomásul veszik, hogy a titoktartási kötelezettség megszegése esetén a Ptk-ban meghatározott jogkövetkezmények alkalmazhatóak velük szemben, illetőleg kijelentik, miszerint tudatában vannak annak, hogy az üzleti titok

megsértése a Btk. 300. § és 300/C. §-ban meghatározott büntetéssel sújtható. Az aláírással kötelezettségeket vállalnak arra, hogy a titoktartási kötelezettség megszegése esetén az alperest ért és a jövőben érhető minden vagyoni és esetleges nem vagyoni kár tekintetében legalább 50.000.000 forint átalányösszeg erejéig kártérítési felelősséggel tartoznak.

E nyilatkozat aláírását követően az alperes a felperesek elé tárt egy bizalmassági és titoktartási szerződés-tervezetet is. Ebben kifejezetten vállalják, hogy az aláírástól számított 24 hónapig nem vállalnak munkát semmilyen jogcímen közvetve vagy közvetlenül az I. Zrt. versenytársainál, különös tekintettel a K.M. cégcsoportnál; továbbá, hogy az alperesnél fennálló jogviszonyuk alatt hozzájuk tartozó, konkrétan megnevezett ügyfelekkel semmilyen módon nem veszik fel a kapcsolatot meghatározott időtartamon belül. Rögzítették továbbá, hogy amennyiben a szerződéstervezetben vállalt kötelezettségeiket betartják és teljesítik, úgy velük szemben az alperes eltekint a polgárjogi, büntetőjogi, vagy bármilyen egyéb peres vagy peren kívüli igényérvényesítés lehetőségétől.

A felperesek gondolkodási időt kértek, majd a megállapodást nem írták alá. Az alperes vezérigazgatója 2010. július 20-án megkereste a T.H. Kft. igazgatóját, és felszólította, hogy a felpereseket a továbbiakban ne foglalkoztassa. 2010. augusztus 4-én egy közleményt tettek ki a felperesekkel kapcsolatban a világhálóra.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az 1992. évi XXII. tv. (régí Mt.) 100. §-ban foglalt jogkövetkezményekben való marasztalás nélkül kérték a felperesek a perben a munkáltatói rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítását. A keresetük ezért nem felelt meg a Pp. 123. §-ában foglaltaknak. Ennek ellenére azonban a bizonyítási eljárást lefolytatta a rendkívüli felmondás valósága és okszerűsége körében.

Megállapította, hogy a felperesek megsértették az alperes számítástechnikai rendszerének működéséről és biztonságpolitikájáról szóló szabályzat 7.1., 7.4., 7.6. pontjában foglaltakat. Rögzítette, hogy a felperesek által készített angol nyelvű prezentációk olyan adatokat és információkat tartalmaztak, amelyek szakmai titoknak, bizalmas információnak minősülnek. Az alperes által csatolt felperesi levelezések és az általuk tárolt dokumentumok, valamint a tanúvallomások bizonyították a felperesek szándékát, amely az alperes üzleti érdekeinek csorbítására irányult. A felperesek közötti elektronikus levelezésből kiderült, hogy munkaidőben olyan leveleket váltottak egymással, amelyek az alperes üzleti érdekeivel ellentétesek, mert üzleti titkokat tartalmaztak, illetve arra irányultak, hogy a felperesek konkurenciánál való elhelyezkedését segítsék elő, az arra való felkészülést és előkészületet valósították meg. A felperesek magatartása az Mt. 103. § (1) bekezdés b) pontjában és a (3) bekezdésében foglaltakat sértette.

Az Mt. 4. §-ra és az MK. 95. számú állásfoglalásra alapítottn kifejtette, hogy a felperesek a reájuk háruló bizonyítási

kötelezettségüket nem teljesítették, de a rendeltetésellenesség körében tényelőadást sem tettek.

A titoktartási nyilatkozat megtámadásával kapcsolatos kereset tekintetében hivatkozott az Mt. 103. § (3) bekezdésére, és az 1959. évi IV. tv. (rég. Ptk.) 81. § (2) bekezdésére, valamint az Mt. 7. §-ában foglaltakra. Rámutatott arra, hogy a felpereseket terhelte a bizonyítás arra vonatkozóan, hogy a nyilatkozat aláírásakor tévedésben voltak, illetve hogy jogellenes fenyegetéssel vették rá őket annak megtételére. Saját nyilatkozataikon túl azonban nem tudtak más bizonyítási indítványt előterjeszteni. Ezzel azonban az általuk hivatkozott megtámadási ok fennálltát nem bizonyították.

A felpereseket terhelő perköltség összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján állapította meg.

A felperesek fellebbezése az elsőfokú ítélet megváltoztatására, a kereseti kérelmük szerinti marasztalásra irányult. Sérelmezték, hogy a munkaügyi bíróság nem állapította meg, melyek azok az adatok, amelyek üzleti titoknak, bizalmas információknak minősülnek. Hivatkoztak arra, hogy az Informatikai Szabályzat megsértését a rendkívüli felmondás indokolása nem tartalmazza. Állították, hogy mind a rendeltetésellenes munkáltatói joggyakorlás, mind a titoktartási nyilatkozat megtámadása körében tettek tényelőadásokat, és azokat bizonyították is.

Hangsúlyozták, hogy az alperes egy akaratelhatározással hozta létre a rendkívüli felmondást, a titoktartási nyilatkozat, valamint a bizalmassági és a titoktartási szerződés szövegét. Szándéka arra irányult, hogy egyetlen aktus, a rendkívüli felmondás megrendezett kihirdetése keretében rászorítsa a felpereseket arra, hogy a két másik nyilatkozatot aláírják. A rendkívüli felmondásra csak azért volt szükség, hogy annak talaján fenyegetéssel rávegyék a felpereseket olyan nyilatkozatok megtételére, amelyeket nem állt szándékukban megtenni. A rendkívüli felmondás jogellenességét elsődlegesen a rendeltetésellenes joggyakorlásra alapították, és másodlagosan kérték annak megállapítását, hogy a felhozott indokok nem valósak.

Az alperes csatlakozó fellebbezése az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezésének a megváltoztatására irányult.

A Fővárosi Törvényszék 55.Mf.638.559/2012/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, megállapította, hogy az alperes a rendkívüli felmondással jogellenesen szüntette meg a felperesek munkaviszonyát, amely mindkettőjük vonatkozásában 2010. augusztus 9-én szűnt meg. Megállapította, hogy a felperesek által aláírt 2010. július 19-én kelt titoktartási nyilatkozat érvénytelen. Kötelezte az alperest a felperesek javára együttes első- és másodfokú perköltség, valamint az alperest az állam javára kereseti és fellebbezési illeték megfizetésére.

A másodfokú bíróság a tényállást kiegészítette azon dokumentumok felsorolásával és tartalmuk ismertetésével, amelyeket a rendkívüli felmondás is megjelölt. Rögzítette továbbá a rendkívüli felmondásban szereplő jogszabályi hivatkozásokat [Btk. 300. § (1)

bekezdés, Ptk. 81. § (2) bekezdés, Mt. 3. § (5) bekezdés, 103. § (3) bekezdés, Mt. 96. § (1) bekezdés a) és b) pont].

A másodfokú bíróság megállapította, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlójának az informatikai szakember által visszaállított adatok alapján jutott tudomására, hogy a felperesek a konkurens T. cégnél kívánják a munkájukat folytatni, és ennek tudatában döntött arról, hogy a munkaviszonyukat nem az általuk kezdeményezettek szerint, hanem rendkívüli felmondással szünteti meg, valamint annak megakadályozásáról, hogy az alperest gazdasági hátrány érje a konkurens cégnél folytatandó munkaviszonyra tekintettel. A rendkívüli felmondás közlését követően a felperesek az általuk egy másik szobában folytatott megbeszélés után írták alá a titoktartási nyilatkozatot azt remélve, hogy ily módon mentesülnek a büntetőjogi felelősségrevonás alól.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy G.J. alperesi vezérigazgató a T. cég ügyvezető igazgatójával, D.G.-vel megkísérelt aláírni egy olyan megállapodást, amely a felpereseket kizárta volna a versenypiacról.

A 2010. augusztus 4-én közzétett közlemény szerint a felperesek munkaviszonyát az alperes rendkívüli felmondással megszüntette különös tekintettel arra, hogy 2009. év végétől szándékegységben együttműködve készültek arra, hogy a későbbi gazdasági céljaikat oly módon valósítsák meg, hogy azok az I. Zrt. szerződéseit és üzleti titkait, belső bizalmas információit használják fel ezzel sértve az alperes gazdasági érdekeit, etikai normáit. Az alperes fenntartja a jogot a velük, illetve a velük együttműködő személyekkel szembeni büntetőjogi, polgári jogi, szakmai és etikai eljárások kezdeményezésére.

Az alperes a felperesek ellen 2010. novemberében büntető feljelentést tett a Btk. 300. § (1) bekezdés 2. fordulatóba ütköző, és az (1) bekezdés szerint minősülő üzleti titok jogosulatlan megszerzésével, felhasználásával elkövetett gazdasági titok megsértésének büntette miatt. A nyomozást megszüntették, mivel a cselekmény nem bűncselekmény.

A felperesek a 2010. július 28-án keltezett, az alperes vezérigazgatójának címzett levelükben tévedés és fenyegetés címén megtámadták az általuk aláírt titoktartási nyilatkozatot.

2010. július 8-án a felperesek a T. Kft-vel 2010. augusztus 9-ei hatállyal munkaszerződést írtak alá.

A másodfokú bíróság az így kiegészített tényállást tekintette ítélezése alapjául, és nem értett egyet az elsőfokú bíróság döntésével.

Rámutatott arra, hogy a felperesek nem megállapítási keresetet terjesztettek elő, mert a rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítását azzal a jogkövetkezménnyel kérték, hogy a munkaviszonyuk 2010. augusztus 9-én szűnik meg.

Tévesnek ítélte az iratok alapján az elsőfokú bíróság megállapítását, miszerint a felperesek a rendeltetésellenességre vonatkozóan nem tettek tényelőadást, illetve bizonyítási

indítványt.

A másodfokú bíróság annak tulajdonított jelentőséget, hogy mindaddig, amíg a II.r. felperes számítógépéről letörölt adatok visszaállítására nem került sor, mind a szakmai felettes G.Zs., mind G.J. munkáltatói jogkörgyakorló abban a feltevésben voltak, hogy a felperesek saját céget kívánnak alapítani (jegyzőkönyv, 3. és 4. oldal). Ezt követően értesültek arról, hogy a konkurens cégnél végeznek majd munkát, és szembesültek azzal, hogy ezt kizáró versenytilalmi megállapodást nem kötöttek a felperesekkel. Ettől kezdődően az alperes gazdasági érdeksérelmének elhárítása érdekében kifejezetten arra törekedtek, hogy a felpereseknek a konkurenciánál történő elhelyezkedését, az ott folytatandó munkavégzésüket meghatározott ideig korlátozzák (jegyzőkönyv 9. oldal, 24. sorszámú jegyzőkönyv 4. oldal). Ezt a szándékot igazolja D.G.-nek a megkeresése, a T-nek küldött megállapodás-tervezet és az internetre feltett közlemény is.

A másodfokú bíróság az Mt. 4. §-a és az MK. 95. számú állásfoglalás IV. pontjára figyelemmel bizonyítottanak találta, hogy az alperes rendeltetésellenesen gyakorolta a rendkívüli felmondáshoz való jogát, mert ennek gyakorlásával nem jogszerű célt kívánt elérni, hanem a felperesek érdekeinek csorbítására, annak korlátozására törekedett.

Az események láncolata nem azt bizonyítja, hogy a rendkívüli felmondásra az alperes által perben hivatkozott okból került volna sor, vagyis hogy a súlyos kötelezettségszegést elkövető munkavállalók munkaviszonyát a felmondási idő lejártáig sem kívánták fenntartani a közterhek fizetésével együtt. Valódi oka és célja a munkáltatói intézkedésnek az volt, hogy megakadályozzák vagy legalább korlátozzák a felperesek konkurens cégnél történő munkavégzését a titoktartási nyilatkozat, valamint a bizalmassági és titoktartási szerződés aláíratásával. Versenytilalmi megállapodás hiányában azonban nem minősülhet jogellenesnek, hogy a felperesek a konkurens cégnél kívánták folytatni a munkavégzésüket. Az alperes lényegében a gazdasági érdekeinek védelmére hivatkozással a piaci verseny kiéleződését, valamint az üzletfelei elvesztését kívánta megakadályozni (BDT.2010.2248., BH.2207.419., BH.2009.19.).

Tekintettel arra, hogy a rendkívüli felmondást rendeltetésellenes joggyakorlás miatt találta a törvényszék jogellenesnek, a kereseti kérelmeknek megfelelő jogkövetkezményt alkalmazta, és az intézkedés indokolásában foglaltakat nem vizsgálta.

A jogerős ítélet rögzíti, miszerint a felperesek a titoktartási nyilatkozatot azzal támadták meg, hogy nem önszántukból, hanem a büntető feljelentéssel és a szakmai lejáratásukkal való fenyegetés hatására írták alá, és hogy az alperesnél meglepetésszerű „lerohanásukra” és megfélemlítésükre került sor. Továbbá ha tudták volna, hogy az alperes annak ellenére, hogy a titoktartási nyilatkozatot aláírták, beindítja a lejáratásukat az internetre feltett közleménnyel és az új munkáltató megkeresésével, valamint a

feljelentést is megteszi, nem kerül sor a nyilatkozattételre.

A felperesek jegyzőkönyvben e körben tett előadását Z.T. és Sz.P. tanúk vallomása is alátámasztotta (jegyzőkönyv, 7-8. oldal): az alperes 2010. július 19-én olyan helyzetet teremtett, amely alkalmas volt arra, hogy a felpereseket megfélemlítse. Ugyanígy eredményre vezetett a büntető feljelentés megtételének kilátásba helyezése is. A fenyegetést nyomatékosította a mindkét felperes által látott, az iratok tetején lévő feljelentést tartalmazó irat. G.J. tanú nyilatkozott a szakmai ellehetetlenítésükről, valamint azon előadásáról, miszerint a feljelentés következményeként a felperesek lakásukat is elveszíthetik, az anyagi helyzetükkel ugyanis az alperes tisztában van. A felperesek ingatlantulajdonára vonatkozó, azt hátrányosan érintő utalás történt G.J. részéről, ez pedig már a felperesek privát szféráját érintő fenyegetésnek minősült.

A felperesek abban a téves feltevésben írták alá a nyilatkozatot, hogy azáltal megszabadulnak a kilátásba helyezett súlyos hátrányoktól, elsősorban a büntető feljelentéstől. A nyilatkozat megtételére tehát az alperes jogellenes fenyegetésének hatására kialakult komoly félelemben került sor. Mindezekre tekintettel a titoktartási nyilatkozat az Mt. 9. § alapján a sikeres megtámadásra tekintettel érvénytelen.

A másodfokú bíróság rámutatott arra, hogy az Mt. 3. § (5) és (6) bekezdésére, valamint a versenytilalmi szabályokról szóló 1996. évi LVII. törvény rendelkezéseire tekintettel a felperesek munkaszerződésének 11. pontja utolsó mondatában foglalt kikötés az Mt. 8. § (1) bekezdés értelmében semmis.

Az alperes törvényes határidőben, 2013. augusztus 13-án benyújtott felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével a felperesek keresetének elutasítását kérte. Hivatkozása szerint a másodfokú bíróság döntését a Pp. 206. § (1) bekezdés, valamint az 1996. évi LVII. törvény 4. §-a, Mt. 3. § (6) bekezdés és 4. § megsértésével hozta meg.

A másodfokú bíróság a joggal való visszaélést és a megtámadás sikerességét kizárólag a felperesek személyes előadása alapján, a történetek logikai sorrendje értelmezésével látta bizonyítotttnak. Mellőzte annak értékelését, hogy a 2010. július 19-ei eseményekhez a felperesek kirívóan súlyos kötelezettségszegése, az Mt. 3. § (5) bekezdésébe, 103. § (3) bekezdésébe ütköző, egyben a munkáltató gazdasági érdekeit veszélyeztető magatartása vezetett, továbbá hogy a felperesek új munkaszerződésüket még az alperesnél fennálló munkaviszony alatt kötötték meg az alperessel konkurens tevékenységet folytató új munkáltatóval az Mt. 108. § (1) bekezdés szerinti bejelentési kötelezettségüket nem teljesítve. Mindezek alapján a rendkívüli felmondás alkalmazása „adekvát” munkáltatói reakció volt. A kötelezettségszegések jellegéből következik, hogy a rendkívüli felmondás átadása nem „baráti beszélgetés” keretében történt. Ugyanakkor a megbeszélésen a felpereseknek idejük és

lehetőségük is volt kifogásaik előterjesztésére.

Téves a másodfokú bíróság következtetése, miszerint a rendkívüli felmondásra azért volt szükség, hogy az alperes megfélemlítő környezetet teremtsen, és ezt kihasználva írassa alá a felperesekkel az 50.000.000 forint átalánykártérítést tartalmazó nyilatkozatot, majd a bizalmassági és titoktartási szerződést. A munkáltató jogos gazdasági érdekét veszélyeztető magatartás kizárása érdekében az alperesnek nem volt szüksége e nyilatkozatokra. Az 1996. évi LVII. tv. 4. §-a szerint ugyanis tilos üzleti titkot tisztességtelen módon megszerezni vagy felhasználni, valamint jogosulatlanul mással közölni vagy nyilvánosságra hozni. Az üzleti titok tisztességtelen módon való megszerzésének minősül az is, ha az üzleti titkot a jogosult hozzájárulása nélkül a vele - a titok megszerzése idején vagy azt megelőzően - bizalmi viszonyban, így munkaviszonyban vagy üzleti kapcsolatban álló személy közreműködésével szerezték meg. E rendelkezés bármilyen további nyilatkozat [így az Mt. 3. § (6) bekezdése szerinti versenytilalmi megállapodás] hiányában feltétel nélkül köt minden (volt) munkavállalót.

A kötelezettség megszegése pedig a károsult polgári jogi kárigényét alapozza meg.

Az üzleti titkok kezelésére vonatkozó titoktartási nyilatkozat az 1996. évi LVII. törvényhez képest az 50.000.000 forintos átalánykártérítés rögzítésében tartalmaz többletet, amely a felperesek által megszerzett üzleti titkok piaci értékére tekintettel nem tekinthető eltúlzottnak a tanúvallomások, valamint a felperesek által készített „M.” elnevezésű dokumentum alapján.

A bizalmassági és titoktartási szerződés aláírására nem került sor, ezért kizárt annak bármilyen visszaélésszerű jelentőséget tulajdonítani.

A munkaviszony azonnali hatályú szankciós megszüntetése azt a célt szolgálta, hogy a munkáltató jogos gazdasági érdekeit veszélyeztető munkavállalókkal szemben példát statuálva lépjenek fel. Ezt igazolja G.J. munkáltatói jogkörgyakorló tanúvallomása a jegyzőkönyv 6. oldalán.

Téves a másodfokú bíróság következtetése, miszerint az alperes attól fogva törekedett a felperesek konkurenciánál történő elhelyezkedését korlátozni, amikor megtudta, hogy nem saját céget alapítanak, hanem versenytársnál kívánnak dolgozni. Annak ugyanis nincs jelentősége, hogy az üzleti titkot a munkavállaló saját vállalkozásában, vagy egy másik cég munkavállalójaként használja fel. Ugyanakkor G.ZS. vallomása is igazolja, hogy az alperest az üzleti titkokkal való visszaélésről való tudomásszerzés indította az azonnali hatályú munkaviszony megszüntetésre.

Nem értékelte a másodfokú bíróság, hogy a rendkívüli felmondásra akkor került sor, amikor kiderült, hogy az alperes ügyfeleinek elcsábításával a munkaviszonyban megszerzett üzleti titkok ismeretében és azokat felhasználva kívántak a felperesek elhelyezkedni.

Helytelenül értékelte a másodfokú bíróság a visszaélésszerű munkáltatói magatartás bizonyítékeként a büntető feljelentéssel fenyegetést, a sajtóközleményt, valamint az I.r. felperes ingatlana adatainak lekérdezését. Arra is figyelemmel kellett volna lennie, hogy mindezekre a felperesek kirívóan kötelezettségszegő magatartása után került sor. A sajtóközlemény értékelése nélkül foglalt állást a másodfokú bíróság abban, hogy az a felperesek ellehetetlenítése érdekében történt.

Csak a felperesek személyes előadásaiból és azok téves, logikailag ellentmondó értelmezéséből jutott a másodfokú bíróság a titoktartási nyilatkozat sikeres megtámadásának megállapítására. Ez nem tartalmazott olyan megkötést, hogy annak aláírása esetén a felperesek mentesülnek a további jogkövetkezmények, így a büntető feljelentés alól.

A nyilatkozat érvénytelenségét az Mt. 9. §-a alapján nem lehetett volna megállapítani, mert a polgári jogi nyilatkozat aláírására a rendkívüli felmondás közlését követően, tehát a munkaviszony megszűnése után került sor. Tartalmában sem feleltethető meg az Mt. által szabályozott nyilatkozatnak.

Az alperestől 2014. augusztus 21-én érkezett „felülvizsgálati kérelem kiegészítése” megjelölésű irat hivatkozása szerint mindkét kereseti kérelmet el kellett volna utasítani, mert nem felel meg a Pp. 123. §-ban foglalt megállapítási kereset feltételeinek: a jogviszony megszüntetése tárgyában az Mt. 100. §-ban foglalt jogkövetkezmények alkalmazásának, a megtámadás iránti kereset vonatkozásában pedig a Ptk. 237. §-ban foglalt jogkövetkezmények alkalmazásának lett volna ugyanis helye.

Hivatkozott továbbá arra, hogy a rendkívüli felmondás indokolása megfelel a világosság, a valóság követelményének. A felpereseknek az alperes gazdasági érdekeit veszélyeztető célzatos magatartását a perben bizonyította. A felperesek az Mt. 103. § (3) bekezdésében, és a munkaszerződésük 11. pontjában foglalt titoktartási kötelezettségüket megszegték.

A másodfokú bíróság a kereseti kérelmen túlterjeszkedve állapította meg a munkaszerződés 11. pontja utolsó mondatának semmisségét.

Az alperes jogszerűen szüntette meg a felperesek munkaviszonyát, mert a rendkívüli felmondás a felperesek olyan magatartásán alapult, amely sérti az Mt. 3. § (1) - (5) bekezdését, 103. §-át, Ptk. 81. §-át, a munkaszerződésük 9., 10., 11. pontját, valamint annak 2. számú mellékletét. Arra tehát nem rendeltetésellenes joggyakorlással került sor. A felperesek magatartása miatt az alperesnek a beléjük vetett bizalma megingott, lehetetlenné téve ezáltal a további együttműködést, ezért került sor az azonnali hatályú munkaviszony megszüntetésre.

Téves a másodfokú bíróság megállapítása a rendkívüli felmondás valódi okát illetően. A titoktartási nyilatkozat ugyanis nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely alkalmas lenne a felperesek konkurenciánál történő munkavégzésének korlátozására.

Megalapozatlan a másodfokú bíróság következtetése, miszerint a

titoktartási nyilatkozat aláírására jogellenes fenyegetés hatására került sor. Éppen a felperesek komoly félelmének hiányára utal az, hogy a bizalmassági és titoktartási szerződést nem írták al. Az igényérvényesítésről az alperes a bizalmassági és titoktartási szerződés aláírása esetén mondott volna le. A nyilatkozat érvénytelenségére pedig nincs hatása a megtételét követően bekövetkező körülményeknek (közlemény, személyesen folytatott megbeszélés).

A felperesek felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban történő fenntartására irányult.

Hivatkoztak arra, hogy a felülvizsgálati kérelmet a jogszabály szerint nem lehet kiegészíteni és megváltoztatni, ezért nem vehető figyelembe annak törvényes határidőn túl történő kiegészítése.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a munkaszerződés 11. pontja utolsó mondata semmisségének megállapítását nem sérelmezte, valamint azt sem, hogy megállapítási keresetnek nincs helye, így ez a felülvizsgálati eljárásban nem vizsgálható.

Az alperes által hivatkozott jogszabálysértések nem állapíthatók meg, nem történt ugyanis iratellenes, logikai ellentmondást tartalmazó, okszerűtlen mérlegelés. A rendes felmondás indokainak vizsgálatára a felülvizsgálati eljárásban már nem kerülhet sor, ez másodfokon sem történt meg.

Az 1996. évi LVII. törvény hatálya a gazdasági versenyben érdekelt vállalkozásokra terjed ki, így a jelen munkaügyi vitában nem alkalmazható, ezért a magánszemély munkavállalókra nem vonatkozhat. A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 272. § (2) bekezdése és a 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között, az abban megjelölt jogszabálysértések körében vizsgálhatja felül. A Pp. 272. § (1) bekezdés alapján a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére a határozat közlésétől számított 60 napon belül van lehetőség, továbbá a 273. § (5) bekezdés alapján a felülvizsgálati kérelmet nem lehet megváltoztatni.

Mindezen rendelkezésekre tekintettel az alperes által 2014. augusztus 21-én a törvényes határidőn túl előterjesztett „felülvizsgálati kérelem kiegészítése” megjelölésű iratban a határidőben benyújtott felülvizsgálati kérelemhez képest előadott új tények és körülmények nem képezhették a felülvizsgálat tárgyát.

A másodfokú bíróság a felperesek „elsődleges” keresetét bírálta el a rendkívüli felmondás rendeltetésellenességét vizsgálva. A felperesek keresete azonban a munkaviszonyuk megszüntetését illetően tartalmában vagylagos keresetnek minősül. A rendeltetésellenes joggyakorlás megállapítására ugyanis csak akkor van lehetőség, ha arra formálisan jogszerűen kerül sor, de a jogszabályi rendelkezés céljának, a jogalkotó szándékának nem felel meg (az Mt. 4. §-hoz fűzött miniszteri indokolás).

A rendkívüli felmondás esetében rendeltetésellenesség megállapítására csak akkor kerülhet sor, ha az intézkedés megfelel az Mt. 96. §-ban foglalt rendelkezéseknek: az indok valós, a

felrótt kötelezettségszegés vagy magatartás megalapozza az azonnali hatályú munkaviszony megszüntetést, a szubjektív és az objektív határidőket is betartották.

A rendkívüli felmondásban foglalt felperesek által vitatott okok valóságának és megalapozottságának vizsgálata nélkül jogszerűen tehát a másodfokú bíróság nem foglalhatott állást a munkáltatói intézkedés rendeltetésellenességéről. Nem vette figyelembe azonban a bírói gyakorlatot sem, miszerint a munkaviszony fennállta alatt - ha a megszüntetés időpontja rendes felmondással vagy közös megegyezéssel már meghatározott is - azonnali hatállyal jogszerűen megszüntethető (BH.2002.31.).

A rendeltetésellenes joggyakorlás körében a rájuk háruló bizonyítási teher [Pp. 164. § (1) bekezdés] alapján a felpereseknek kell azt bizonyítani, hogy az azonnali hatályú munkaviszony megszüntetésre nem az abban foglalt valós és jogszerű indokok miatt került sor. Téves tehát a másodfokú bíróságnak az ítélete 14. oldal 4. bekezdésében foglalt jogkövetkeztetése, amely a bizonyítékokat értékelve megállapítja, hogy nem bizonyított, miszerint a munkáltató által hivatkozott okból került sor a rendkívüli felmondás gyakorlására. A felperesekre hárul ugyanis annak bizonyítása, hogy a munkáltató intézkedésére rendeltetésével össze nem férő célból került sor.

Megalapozatlan a másodfokú bíróság döntése a titoktartási nyilatkozat érvénytelenségéről is. E vonatkozásban szintén a felperesekre hárult a bizonyítási teher [Pp. 164. § (1) bekezdés]. Nem tudták azonban bizonyítani, hogy jogellenes fenyegetéssel, avagy megtévesztéssel vették rá őket a nyilatkozat aláírására.

A felperesekkel valóban annyiban egybehangzó nyilatkozatot tett Z.T. és Sz.P., hogy a 2010. július 19-ei megbeszélésen nem volt jó a hangulat, továbbá az alperes sem vitatta hogy arra, ami a megbeszélésen elhangzott, a felperesek nem számítottak előre. Ez önmagában azonban nem alkalmas akaratot hajlító kényszerhelyzet megállapítására.

Peradat, hogy a felperesek a nyilatkozat megtételét megelőzően egy másik helyiségbe vonultak, az ott folytatott megbeszélést követően írták azt alá, valamint a harmadik nyilatkozat aláírására gondolkodási időt kértek, és arra egy napot kaptak. Így a másodfokú bíróság által értékelt tény, hogy a felperesek a titoktartási nyilatkozat utolsó bekezdésében foglalt jogkövetkezmények súlyával, jelentőségével nem voltak tisztában, a felperesek nem bizonyították, figyelemmel a munkaszerződés 11. pontjában foglaltakra is.

A munkaszerződésben foglalt e kötelezettségeket tartalmazta a titoktartási megállapodás is, annak megszegéseként kártérítés megfizetését előírva. A felperesek azonban azt sem bizonyították, hogy amennyiben e tévedésük fennállt, azt az alperes okozta vagy felismerhette [Mt. 7. § (1) bekezdés].

Jogszerű hátrány - így büntető feljelentés, avagy kártérítési igény érvényesítésének kilátásba helyezése - nem minősül jogellenes

fenyegetésnek (1630.EH., BH.2002.74., MD.I.21.). Azt a körülmény, hogy büntető eljárás megindítása az alperes részéről megtörtént, szintén nem eredményezi a jognyilatkozat érvénytelenségét figyelemmel arra is, hogy a munkáltató e titoktartási nyilatkozatban nem vállalt arra kötelezettséget, hogy a feljelentést nem teszi meg.

A felperesek nyilatkozatán túl nem állt rendelkezésre olyan bizonyíték, amely igazolná a felperesek ellehetetlenítésével történő fenyegetést, továbbá a megbeszélés alatt az ingatlanok adataira vonatkozó alperesi utalást. Az ingatlanok vonatkozásában az I.r. felperes személyes előadásakor azt adta elő, miszerint G.J. „arról tájékoztatta, hogyha büntető feljelentésre sor kerül, akkor még talán a lakásunkat is el fogjuk veszíteni”. Ezen felperesi hivatkozás szerinti nyilatkozat jogellenes fenyegetésnek nem minősül.

A jognyilatkozat megtételekor fennálló körülmények alapján állapítható meg az, hogy annak megtétele nem befolyásmentesen történt. Ezért a 2010. július 19-ét követő események (Internetes közlemény, T-vel folytatott alperesi megbeszélések) a titoktartási nyilatkozat megtételére vonatkozóan akarathajlító tényezőként nem értékelhetőek.

A fentiekre tekintettel a Kúria a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, és a titoktartási nyilatkozat érvénytelenségére vonatkozó keresetet elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezést helybenhagyta, míg a rendkívüli felmondás vonatkozásában a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

Az elbírált rendelkezések vonatkozásában a meg nem határozható pertárgyértékre vetítve állapította meg az együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket, melynek megfizetésére a felpereseket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) és (2) bekezdés alapján kötelezte. A perköltség viselésre vonatkozó rendelkezés a Pp. 78. § (1) bekezdésén alapul.

A rendkívüli felmondás vonatkozásában a felülvizsgálati eljárási illeték és felülvizsgálati eljárási költség megállapítására a Pp. 275. § (5) bekezdés alapján került sor.

Az alperes a felülvizsgálati illeték lerovására vonatkozóan az Itv. 74/A. § (5) bekezdés alapján igazolást csatolt, ezért a titoktartási nyilatkozat érvénytelenségének megállapítására irányuló kereseti kérelem vonatkozásában annak visszatérítését kérheti az Itv. 80. § (1) bekezdés i) pontja alapján. Kérelmét az adóhatóságnál és az elsőfokú bíróságnál is be kell nyújtania.

Budapest, 2014. szeptember 24.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Tallián Blanka s.k. bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelélül: Nné tisztviselő

